

Božji sodnik, triptih,
1983, srebrna gravura

Adi Arzenšek se je rodil 27. decembra 1932 v Ajdovcu pri Novem mestu. V zgodnji mladosti se je družina preselila v Šentjur in kasneje v Žalec. Leta 1960 si je v Dobriši vasi pri Petrovčah ustvaril družino in dom. Po izobrazbi je bil strojni tehnik, vendar ga je želja po risanju in slikanju vodila v umetniški svet. Leta 1972 je bil sprejet v Društvo slovenskih likovnih umetnikov in leto kasneje pridobil status samostojnega umetnika. Prvič je samostojno razstavljal leta 1966 v Delavskem klubu v Velenju, nato pa je sledilo več kot sto samostojnih razstav doma in v tujini, največ v Švici, Nemčiji in Avstriji, pa tudi na drugih celinah. Od leta 1969, ko je prvič razstavljal v Švici, se je tja vse pogosteje vračal. Postala je njegov drugi dom, kjer je leta 1994 umrl.

Na naslovni strani:
Jadrnica v nevihti, 1984, srebrna gravura

Cvetoče drevo,
1984, srebrna gravura

Pogled nazaj, v ikone in sanjski svet Adija Arzenška

Zavod za kulturo, šport in turizem Žalec
vabi vas in vaše prijatelje na odprtje razstave, ki bo
v četrtek, 12. junija 2014, ob 19. uri
v Savinovem likovnem salonu Žalec.

*Avtorja in njegova dela bo predstavila
kustodinja razstave mag. Alenka Domjan.*

Nastopila bo čembalistka Kim Pavlič.

*Razstavo, ki bo na ogled do 31. julija 2014,
bo odprl dr. Emil Rojc.*

Projekt je podprla družina Arzenšek.

Pogled nazaj, v ikone in sanjski svet Adija Arzenška

Savinov likovni salon Žalec
od 12. junija do 31. julija 2014

ZKŠT Zavod za kulturo, šport in turizem Žalec
Aškerčeva 9a
www.zkst-zalec.si

Galerija je odprta od 9. do 17. ure v dnevih
od ponedeljka do petka ter od 9. do 12. ure ob sobotah.

Poštnina
plačana
pri pošti
3310 Žalec

TISKOVINA

Pogled nazaj, v ikone in sanjski svet Adija Arzenška

Leta 1986, ko je minilo dvajset let od prve razstave Adija Arzenška, je v tujini (v Švici) izšla njegova monografija *Ikone in sanjski svet*. Danes, prav toliko let po njegovi smrti, pa zremo ponovno v njegov svet, ki pravzaprav ni nikoli zbledel. Podobe, ki so rasle iz modrine Savinjske doline in zorele v pogledih na v nebo štrleče hmeljarske katedrale ali pa so se dvigale iz prostranih pravljicnih in sakralnih svetov, so ostale enako žive kot nekdanj. Njegovo likovno snovanje je zgodaj prestopilo znano in odrinilo vrata v prostor novega, še neizkušenega sredi arene kreativnega življenja. A to ni bil le trenutek spoznanja. Bila je odločitev, ki je dopustila nemo eksegezo drugim in drugačnim izraznim prvinam - nemirni globini ustvarjalca, kamor se je v iskanju novega potopila brezmejna strast po ustvarjanju. V njej ni bilo sprenevedanja. Že njegovi začetki kažejo ljubezen do risbe ter dobro poznavanje grafičnih tehnik in materialov, ki so bili povod za mentalni preskok in iskanje drugačnega tehnološkega procesa. Potem ko je vživel risbo na papirju, se je lotil grafične plošče; a ne kot matrice za odtis in multipliciranje, kar je zanjo značilno. Izrabil jo je za osnovno slikarsko podlogo - za graviranje. Adi ni slikal, ampak risal z ostrim kovinskim peresom. Z njim je iskal svobodo izraza, preverjal ustvarjalno in domišljijско moč ter raziskoval možnosti, ki so ga vodile v svojstven, od grafične tradicije odmaknjen likovni svet. Njegove podobe so originali, izrisani v enkratnem in neponovljivem, kar je bistveno sliki in ne grafiki. Mehko, peresu vdajajočo kovinsko ploščo je namreč uporabil kot slikarsko podlogo in potezo namesto s čopičem ustvarjal z vrezom. Z njim je razpiral črn premaz v zlato in/ali srebrno sijočo podobo - v drobno strukturirane forme, ki se dvigujejo iz temé globin in v svojstvenem ritualu črt ustvarjajo v očesu opazovalca otipljiva, melanholična telesa. Le kako bi mogel ta ostati nedotakljiv do tako subtilnih impulzov, ki se v presledkih redčijo in gostijo ter vznemirjajo fluid celostne podobe.

Ni mogoče prezreti, da je njegov slikarski opus vpet v sugestivno moč risbe, v drobne, z natančnostjo izrisane podobe, naseljene druga ob drugi in druga čez drugo, spočete iz tisočerih misli in vdane umetnikovi duši. Ob njih ne čutimo nelagodja, ampak zapeljevanje v branje drobnih, ponekod čipkastih vzorcev, ki obdajajo figuro, vzpenjajočo se in krilato nad svetom realnega. Zdi se, da prav to estetsko ugodje, ki tako prefinjeno vihari v dekorju, zavestno slepi in briše oblike resničnega sporočila, in le z

Ikona Matere božje s Kristusom v naročju,
1984, srebrna gravura

natančnim opazovanjem lahko odkrijemo nastavljene pasti, torej vse tiste sestavine globljega pomena, ki presegajo govorico tradicionalne ikonografije. Čeprav se motivika in likovni izraz v njegovem slikarstvu naslanjata na srednjeveške ikone in biblijske motive, v njem pogosto najdemo čisto vsakdanje podobe in simbolične prispodobе (ladja, ogenj, zemlja, ptica, hiše), ki govorijo o času in stvarstvu, plavajočem skozi tisočletja. Umetnik ni iskal razodetja v upodobljeni figuri Kristusa in drugih posvečenih likih, temveč v popotovanju skozi goreče preizkušnje v globini lastnega duha, kjer plujeta ladja naslade in brezup, in od koder je, potem ko je spoznal samega sebe, razprl krila v širjavo umetniške svobode.

Spogledovati se s slikami Adija Arzenška je tako, kot da bi vsrkavali čutne in miselne svetove tisočerih bitij. Tipika njihovih obrazov se utaplja v filigranski in rahlo modrikasti, tu in tam rožnato obarvani strukturi. Tako krhke so, podolgovatih obrazov in velikih zasanjanih oči. S svetlečo avreolo plavajo v temačnem polju in izrisujejo zadnji polkrog pred »veličastnim« zatonom dneva - v noč, k milijonom drobnih zgodb, ki postajajo, ujete v mreži izsanjanih sanj, vse bolj tihe.

Ikono grafija krščanstva je najpogostejša téma njegovega nagovora. Z njo razgrinja že pozabljena umetnostna obdobja in skozi svoj, čisto avto poetičen svet preobraža vsebinske in likovne konstrukcije srednjeveških ikon v pravljicno podobo novega časa. Pri tem pa se sklicuje na slikarsko snov hipnotičnega očaranja, ki jo izraža v prividnih ekstremih in vročičnih raziskovanjih odisejade življenja.

Slikarstvo Adija Arzenška je prepojeno z značajsko likovno potezo. Preprosto in tako bleščavo v pogledu, polno notranjih vzgibov, ki so vodili njegovo misel in roko. Ocenjujemo ga za izrazito avtobiografsko, razpoznavno v detajlu in utelešeno v spontani sili. Pri tem pa ni mogel krotiti preobilja pozláte, kamor je naseljeval mistično pokrajino in bitja, ki spajajo dva svetova: resničnega in sanjskega. Na ta način je ustvarjal mite, da bi jih doumeli tudi mi in v njih vsakič znova iskali resničnost ali košček spomina nanjo; da bi jo ohranili za vnovično branje, potem pa jo prepustili domišljiji, tisti, v katero je Adi Arzenšek verjel, se ji prepuščal in z njo živel.